

קורס דולות "אמאלדת"
בשיתוף ביה"ח לניאדו

הומאופטיה בלידה
עבודת גמר בקורס דולות "אמאלדת"

רחל הגדוש

אפריל 2008

תוכן העניינים

מבוא – מהי הומאופטיה..... עמ' 3

שימוש בהומאופטיה בלידה..... עמ' 4

סיכום..... עמ' 7

ביבליוגרפיה ותודה..... עמ' 8

מבוא – מהי הומאופטיה

הומאופטיה היא שיטת רפואה אלטרנטיבית. המילה הומאופטיה מורכבת משתי מילים ביוונית:

הומאו = דומה

פטיה = סבל

הרופא הגרמני סמואל הנמן פיתח תיאוריה זו ופרסם אותה לראשונה בשנת 1796 (הוא הגיע לתיאוריה ולפיתוחה לאחר שניסה על עצמו). הוא עצמו כרופא באותן שנים מאס בשיטות הריפוי שהיו נהוגות דאז: הקזות דם, מתן תרופות עם השפעות לוואי קטלניות, מתן חומרים משלשלים וכו'.

לאחר קריאת מאמר בנושא "כינין" – טיפול במלריה של רופא אחר וכימאי באותה תקופה בשם דר' וויליאם קולן (1710-90) הוא החליט לנסות על עצמו את הסינכומה (בפי הומאופטים – china) ממנה מופק הכינין, התרופה למלריה, אשר טיפלה גם בכל הסימפטומים הנלווים למחלה – חום, הזעות, דופק מואץ. דר' קולן ייחס את יכולת הריפוי של הסינכומה למרירות הגדולה שבה. אם כן, דר' הנמן פתח בניסוי עצמי – הוא לקח פעמיים ביום מנת סינכומה. תופעות כגון קור, דופק מואץ, אודם בלחיים, רעד, תופעות נפוצות בקרב חולי מלריה, פקדו אותו. כל אותן תופעות עברו רק לאחר שלקח שוב מנה נוספת של סינכומה. כלומר, הסינכומה ביטלה את התופעות שצצו אצל אדם בריא שנטל אותה. כך הגיע לעיקרון הראשון בהומאופטיה ש"דומה מרפא דומה". הוא החל לתת תרופות בהתאמה לחוליו לאחר שבדק את הסימפטומים והתאים להם את התרופה המדויקת ביותר לפי עקרונותיו. כל פעם תרופה אחת בלבד! הכוונה היא לתת בחפיפה בעת הצורך תרופות שונות ולא במקביל.

היו לו מתנגדים רבים אך חוליו הצביעו ברגליהם – הדבר עבד. מכאן הוא המשיך בניסיונותיו כדי להימנע מתופעות לוואי בתרופות החל לדללם יותר ויותר וגילה שככל שהתרופה מדוללת יותר יכולת הריפוי שלה נעלמת.

הוא החל בשיטת דילול חדשה – במקום לערבב כל פעם את הדילול החדש שיצר, הוא ניער בחוזקה כל תערובת חדשה. הוא גילה שבשיטה זו לא רק נעלמות כל תופעות הלוואי שרצה להיפטר מהן אלא התרופה ממשיכה להשפיע אף על פי שהיא מדוללת מאוד – וככל שהייתה מדוללת כך "השפעתה" החיובית לריפוי הייתה חזקה יותר.

הוא הגיע למסקנה שהניעור החזק עורר את האנרגיה שלה חומר וביטל את השפעותיו הרעילות. לתרופות שרקח קרא "רמדיס", וביחיד – "רמדי".

ההומאופט הקלאסי מתייחס לעניין ההוליסטי ועושה חיבור בין נפש האדם לגופו. ריפוי החולה, אם כן, ייקח בחשבון את האדם עצמו על תכונותיו. ולא רק את הסימפטומים של מחלתו. עקב הדילול הרב של הרמדיס ההומאופטיים, חומר פעיל כבר אין בהם אלא רק האנרגיה של החומר – זיכרון החומר. בשל עובדה זו ישנם מתנגדים רבים לשיטה, אך זה לא מנע ממנה לצבור פופולאריות בקרב אחרים.

לסיכום, רמדי הומאופטית היא "תרופה" ללא חומרים כימיים, מופקת מצמחים ומחומרים טבעיים, מדוללת על שכמות החומר הפעיל בה אפסית. הרמדי ניתנת ללקיחה כתמיסה עם מים ואלכוהול או ככדורים (גלובולות) העשויים מים וסוכר. למים אשר בתרופה יש את האנרגיה של החומר הפעיל, הזיכרון. המטפל (ההומאופט) ירשום תרופה אחת בלבד לאחר שבחן את המטופל (החולה) על אופיו ותכונותיו (נפש) ולא בהתייחסות בלעדית למחלתו ולסימפטומים שלה.

מתן תרופה אחת כל פעם הוא גם אחד מעקרונות ההומאופטיה. ההיגיון מאחורי הדבר הוא כדי להעריך את האפקטיביות שלה במדויק בהשוואה למקום בהם נותנים כמה תרופות (כל תרופה יכולה להשפיע על השנייה). מה גם שכל ניסיונותיו ומחקריו של הנמן היו על מתן תרופה אחת בכל מקרה והוא לא בחן השפעתן של מכלול תרופות בבת אחת. לעיתים יש צורך להחליף תרופה לאחר תקופת טיפול מסוימת כאשר מכלול הבעיות עמן הגיע המטופל הוא רב ומסובך.

הומאופטיה בלידה

כפי שהקדמתי והדגשתי החיבור בין נפש לגוף בהומאופטיה הוא מן העקרונות המובילים בטיפול. הלידה היא חוויה עם עוצמת כאב כנראה מהגדולים שניתן לחוות. נפש האישה בעת הלידה תהיה קרקע טובה או שלא, לאפשר לחוויה ולכאב לתפוס מקום ולהוביל לתהליכים שיאפשרו ליולדת קודם כל ללדת, ולאחר מכן לזכות בחוויית לידה מתאימה, מספקת, ומעצימה בעבורה. חרדה, מתח ופחד הם מס' קטן ממכלול הרגשות שיכולה לפגוש היולדת ואשר יפריעו לה בתהליך בריא ונכון. הומאופטיה בלידה תוכל לתת מענה ולעזור ליולדת להשתחרר ולהירגע, לעודד אותה, ובכך לעזור לה להתמודד עם הכאב ואולי כך להפחית את עוצמתו.

מצבים נפשיים מובילים למצבים גופניים והראייה ההוליסטית של ההומאופטיה יכולה לתת פתרונות למצבים אלה. כך תוכל ההומאופטיה לעזור גם במצבים פיזיים, נראים לעין ומורגשים כמו: צירים חלשים ולא סדירים, לידה שנתקעה, פתיחה קטנה מדי וכיו"ב.

חשוב לזכור: לידה עם ההומאופטיה לא "תייצר" לידה "מושלמת" ונטולת כאב כמו עם אלחוש אפידורלי, אלא תוכל לתת חיזוק נפשי ליולדת להתמודד עם שלבי הלידה הטובעניים. יש נשים שהדבר יספק אותן ויעצים אותן, יש כאלה שיחושן אומללות ב"סבלן", כל אחת בעיני המתבונן שלה, האישיות שלה וחווית הכאב שלה.

לאחר שהסברתי את תפקידה של ההומאופטיה בלידה, אסקור מצבים שונים ואת הרמדיס המתאימים לטיפול.

חשוב לי לציין בראש ובראשונה את החשיבות בהתייעצות מוקדמת עם ההומאופט לגבי הרמדיס השונים, כך תוכל יולדת להגיע עם הנחיות מדויקות לגבי כל "רמדי" והבעיה אותה היא באה לפתור. מה גם, שלפני כל ההומאופט נמצאת ה-Materia Medica¹ – אותו אוסף תכונות ובעיות שכל רמדי בא לפתור אצל המטופל, ויכולת ההתאמה המושלמת בין הרמדי למטופל טמונה בזיהוי נכון בעזרת רשומה זו של Materia Medica.

לקיחת הרמדיס בלידה תהיה לעיתים תכופות על מנת שהשפעתם תהיה וודאית. כאשר מופיעים מצבים נפשיים מלווים במצבים פיזיים חשוב להתייחס לשני המישורים על מנת לקבל את המרשם הנכון והמועיל ביותר.

בלידה על שלביה יכול להיות שמטפלים ייתנו תרופות שונות לפי הצורך. התרופות לא יהיו במקביל מעורבבות אלא חופפות. יהיו מטפלים שיישארו עם התרופה המבנית של היולדת (אותה תרופה בה טופלה גם בהריון) מתחילת הלידה ועד סיומה. תרופה זו תהפוך לעיתים לתרופה של התינוק.

סקירת רמדיס אפשריים בלידה

למעשה סקרתי את רשימת הרמדיס (ואפילו לא כללתי את כל אפשרויות הטיפול) על מנת להדגים את מגוון המצבים והרמדיס המתאימים לטיפול, ולא על מנת לתת מרשם! שוב חוזרת ומדגישה שיש צורך בהומאופט אישי על מנת שיקבע הוא את הטיפול הנכון ביותר עבור היולדת (במקרה זה).

¹ Materia Medica – בלטינית פירושו המצב הרפואי – רשומת הסימפטומים המטופלים ע"י כל אחד מהרמדיס בהתאמה.

Lycopodium – עצבים לפני הלידה, חוסר בטחון עצמי, מרגישה חשופה.

Gelsemium - מצבי חרדה ופחד שמשתקים את היולדת ולא נותנים לה לתפקד. אפטיות, ייאוש וסחרחורת.

China Officinalis – למקרה התייבשות ואובדן נוזלים בלידה ודימום כבד.

Coffea – התרגשות יתר, מעורבת בפחד

Belladonna – כעס ושתלנות בלתי נסבלת.

Chamomilla – קשה לרצות את היולדת, שתלטנית וכועסת. מבקשת דברים ואח"כ דוחה אותם.

Natrum Muriaticum – סבורה רגשית, ביישנית ומרגישה חשופה. רוצה להיות לבד.

להתחלת לידה:

Belladonna

Calcorea Carbonica

Caulophyllum

Chamomilla

Kali Carbonicum

Cinifuga

Gelsenium

התרופה המתאימה ליולדת ספציפית תינתן לאחר התבוננות בה, במצבה הנפשי והגופני הכללי.

Sepia – עצבנית ומיואשת, איטית, עצלה.

Pulsatilla – בכי, ייאוש, מצבי רוח משתנים, נאחזת בחוזקה בסובבים אותה

Kali Phosphoricum – תשישות גופנית

לכאבי גב:

Gelsenium, Causticum, Nuxvomica, Kali Darbonicum, Pulsatilla, Pertoleum

לידה איטית: Kali Phosphoricum

לידה מהירה: Aconite - ירגיע את הצירים ויהפוך אותם לנסבלים ואיטיים יותר.

Cimicifuga – לרעידות אחרי לידה, דבר שכיח למדי ולא קשור לקור.

Staphsagria – לשיקום ואחלמה של חתכים וחבלות בלידה (גם בנייתוח קיסרי). תורמת להחלמה

ועוזרת בהפחתת הכאב.

Arnica – יש הומאופטים שישתמשו בארניקה רק בסיום הלידה בלבד!

יש שיתחילו עם התרופה המבנית של האם ויעברו לארניקה אם יתגלה הצורך – כשהאשה לא

רוצה שייגעו בה וכשהיא טוענת שהיא בסדר כאשר למעשה היא לא.

ארניקה ידועה ביכולת השיקומית הפיזית והנפשית לאחר הלידה.

סיכום

מי שתרצה לעטוף את לידתה בתמיכה משלימה מהכיוון הלא חודרני תוכל לעשות זאת גם

באמצעות הומאופטיה.

אין זה אומר שפיזית היא לא תרגיש את הלידה. היא תרגיש! אך כנראה הנפש תהיה מוכנה יותר

לתהליך.

לאחר הלידה תוכל ההומאופטיה לעזור בשיקום גופני ונפשי, ובאופן כללי לתמוך במגוון הרגשות

שפוגשים בתקופת הפוסט-פרטום.

ביבליוגרפיה

1. הומאופטיה - וויקיפדיה – האנציקלופדיה החופשית. <http://he.wikipedia.org/wiki/>

2. Homeopathy for Pregnancy, Birth and Your Baby's First Year / Miranda Castro

תודה גדולה ומיוחדת לרבקה קליין דה-חראף, הומאופטית קלאסית, שענתה בסבלנות על כל שאלותיי.